

Egy év – egy kép: Aquaridák '81 nomád észlelőtábor (1981)

Ritka vendég a sarki fény mifelénk, nagyon meg kell becsülni. A múlt század hatvanas, hetvenes éveiben alig-alig láttak sarki fényt Magyarországról, legalábbis a feljegyzések erről tanúskodnak. Egy egész amatőr generáció úgy nőtt fel, hogy azt se tudta, mi fán terem az északi fény – legfeljebb könyvekben olvasott róla.

A nyolcvanas évek eleje a nomád meteor-észlelő táborok jegyében telt. Sokszor a leg-minimálisabb infrastruktúra sem volt adva ezekben a táborokban, mégis tódultak az emberek, hiszen teljesen kötetlen formában találkozhattak, barátkozhattak, észlelhettek. Az Aquaridák '81 (A'81) táborát Bakonyban, Péntesgyőr közelében, a Tüskés-hegység elkeresztelt dombon tartották július 23. és augusztus 3. között. A fő szervező Keszthelyi Sándor Antal, de munkáját többen is segítették (Fodor Antal, Horváth Ferenc és Tepliczky István). A táboron 104-en vettek részt 15 különböző településről, ezzel kiérdemelte a minden addiginál népesebb észlelőtábor jelzőt (a következő évben ezt a létszámot is sikerült felülmúlni).

Érdekesek a tábor statisztikai adatai! A 104 táborlakó összesített életkora 2074 év, ebből az átlagéletkor 19,9 évnél adódott. A

résztevők összesítve 460 éve foglalkoztak hobbijukkal, átlagosan 4,4 éve. Szembetűnő volt az 1974–76 között indult nagylétszámú észlelőnemzedék „túlreprezentáltsága”.

Magyarország akkoriban meteorészlelő nagyhatalomnak számított, részben a jó minőségű műszerek krónikus hiánya miatt. Így aztán aki észlelni akart, hát meteorozott. Az Aquaridák '81 műszerezettsége messze alulmúlta a mai táborokét. Tömeges volt a binokulárhasználat, de a 34 db látszó között nem akadt 50 mm-esnél nagyobb átmérőjű. A fényképezőgépek jelentettek még jelentősebb műszerezettséget, a 43 gép fele azonban Zenit E volt, a minőséget 9 db Praktica képviselte.

A tizenegy éjszaka mindegyikén láttak meteort, összesen 839 db hullócsillagot figyeltek meg. Az Aquaridák '81 tábor azonban nem a meteorok, hanem a július 25-i sarki fény miatt nevezetes. Az északi fény 20:55 UT-kor tűnt fel, és 23:26 UT-ig lehetett követni. A legkülönösebbek a színváltozások voltak: a jelenség legtöbbször izzó vörös színű volt, de feljegyeztek zöld és kék árnyalatokat is az észlelők, a statisztikák szerint összesen 51-en. Közülük sokan ott vannak évképünkön is, mely pontosan megmutatja, milyenek voltunk Tüskés-hegyen, 28 évvel ezelőtt.

Mizser Attila

Az Aquaridák '81 „félhivatalos” csoportképe